

**RECOMANACIONS PER A EMPRESES I PERSONES TREBALLADORES
SOBRE ACTUACIONS VINCULADES A LES SITUACIONS QUE ES PUGUIN
PRODUIR PER L'EFECTE DE CORONAVIRUS SARS-COV-2**

**Document consensuat a 09/03/2020
i d'acord amb la informació disponible en aquesta data**

Revisable en funció de l'evolució de la situació

Introducció

Els coronavirus són virus que generalment causen malalties benignes en les persones. El coronavirus SARS-CoV-2 és un nou tipus de coronavirus que pot afectar les persones i que es va detectar per primera vegada el desembre de 2019 a la ciutat de Wuhan, província de Hubei, a la Xina.

Els símptomes més comuns són febre, dificultat per respirar o tos. En els casos més greus, la infecció pot causar pneumònia, insuficiència renal i altres complicacions.

Segons les informacions disponibles, el nou coronavirus SARS-CoV-2 es pot transmetre entre humans per via respiratòria per un contacte estret amb una persona infectada, a una distància inferior a un metre.

En aquest context, el **Departament de Treball, Afers Socials i Famílies**, i **CCOO**, **UGT**, **FOMENT** i **PIMEC** en el marc del **Consell de Relacions Laborals** consideren necessari:

- proveir d'informació laboral a les empreses i a les persones treballadores,
- recomanar mesures de prevenció de riscos laborals a adoptar, centrades en les actuacions ambientals, organitzatives i individuals sobre els treballadors i les treballadores, amb l'objectiu de minimitzar el risc.
- proposar actuacions possibles en l'àmbit de les relacions laborals que s'han consensuat per tal de que Catalunya tingui una proposta unificada de mesures i accions, que permeti una millor actuació coordinada al sí de les empreses.
- traslladar algunes consideracions sobre la determinació de la contingència davant l'exposició d'una persona treballadora a un agent biològic que li comporta un període d'aïllament preventiu.

I. FONTS D'INFORMACIÓ PER A LES EMPRESES I A LES PERSONES TREBALLADORES

Atès que el coneixement sobre el mecanisme de transmissió, el nombre de persones infectades, la gravetat i altres característiques del coronavirus SARS-CoV-2 i la conseqüent malaltia COVID-19 estan en progrés continu, cal estar ben informats. En conseqüència, és necessari estar pendents de les instruccions que les autoritats sanitàries puguin emetre per diferents canals d'informació, en consonància també amb la competències que aquestes tenen en el control i seguiment de la malaltia a Catalunya. Canals d'informació:

Departament de Salut

[Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2](#)

[Preguntes i respostes sobre el nou coronavirus 2019-nCoV COVID-19: Informació actualitzada](#)

Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

[https://treball.gencat.cat/ca/ambits/seguretat i salut laboral/riscos i condicions treball/mesures per risc/risc-biologic/](https://treball.gencat.cat/ca/ambits/seguretat_i_salut_laboral/riscos_i_condicions_treball/mesures_per_risc/risc-biologic/)
[Per què és important rentar-se les mans](#)
[Rentar-se les mans](#)

Departament d'Interior

https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/plans-territorials/proccat-pla-dactuacio-per-pandemies/

II. RECOMANACIONS DE MESURES PREVENTIVES I ORGANITZATIVES

A LES EMPRESES

L'empresa en compliment dels seus deures en matèria preventiva emprendre les actuacions que calgui. Els instruments més adients per a la previsió de les mesures preventives són l'avaluació de riscos laborals i la planificació preventiva, que s'hauran d'actualitzar amb els criteris aquí establerts, per la concreció, a cada centre de treball de les mesures a prendre en funció del sector i dels llocs de treball. Els serveis de prevenció han de tenir un paper d'assessorament rellevant i específic en el disseny i l'execució de les mesures que s'especifiquen a continuació. Així mateix, aquestes mesures caldrà consultar-les, o bé acordar-les quan s'escaigui, seguint els procediments legalment previstos, amb els comitès de seguretat i salut, o amb la participació dels delegats i delegades de prevenció, sens perjudici dels temes que afectin les relacions laborals, que hauran de ser canalitzats cap als òrgans de participació i representació legals.

S'haurà de preveure a la revisió de l'avaluació de riscos les mesures concretes per persones treballadores especialment sensibles, persones d'especial risc per les seves condicions biològiques o personals conegudes.

Mesures ambientals

- Netegeu sovint les superfícies amb els productes habituals. Elimineu, en la mesura que sigui possible, els objectes que siguin difícils de netejar.
- Cal facilitar mitjans pel rentat freqüent de mans amb aigua i sabó.
- Proporcioneu, a totes les ubicacions de l'empresa, els subministraments suficients i assequibles per la higiene personal (per exemple, productes per a la higiene de les mans, tovallolletes o mocadors de paper d'un sol ús per eixugar-se les mans i recipients per llençar-los amb tapa i pedal quan sigui possible).
- Es recomana disposar d'un nombre suficient de dispensadors amb solucions hidroalcohòliques atenent les característiques dels espais i de la seva ocupació i garantir-ne el reompliment.
- Es recomana la ventilació adequada dels espais i dels llocs de treball, si és possible, de manera natural (obrint les finestres). I sempre d'acord amb la normativa establerta:
 - [Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut als llocs de treball.](#)
 - Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel que s'aprova el [Reglament d'instal·lacions tèrmiques als edificis \(RITE\)](#)

Mesures organitzatives generals

Promoveu mesures per a la higiene respiratòria i la tos, així com el rentat freqüent de les mans. Entre altres, tapar-se la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús o amb la cara interna del colze en el moment de tossir o esternudar i rentar-se les mans de seguida.

Informe-ne a les persones treballadores i establiu mecanismes de comunicació permanent:

- Baseu les vostres actuacions en informació contrastada.
- Desenvolpeu i distribuïu material informatiu, així com les estratègies de resposta i protecció personal.
- Assegureu-vos que les comunicacions arriben de forma entenedora a totes les persones treballadores.
- Desenvolpeu els mitjans per a la comunicació (per exemple, línies d'accés directe, webs especialitzats, sistemes de missatgeria instantània o canals de distribució) de les accions que cal dur a terme entre les persones treballadores i la cadena de relacions i subministraments de l'empresa.
- Establiu la coordinació comunicativa necessària amb les empreses externes contractades i afectades per activitats relacionades amb les vostres actuacions (per exemple, la neteja, el manteniment, la seguretat, etc.).

Valoreu l'ajornament de viatges laborals tot seguint les recomanacions indicades per les autoritats sanitàries que trobareu a <http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/comunicat-exteriors-recomanacions-transit-internacional-persones.pdf>

Es recomana vehicular mesures de flexibilitat per al personal, com ara el teletreball, en els casos en què sigui possible, o pactes específics segons la casuística productiva de l'empresa acordats amb la representació unitària o sindical de les persones treballadores.

En cas de ser necessàries mesures organitzatives de prevenció de contagi tingueu en compte la prevenció de l'estigma i la confidencialitat.

Cal recordar la necessària confidencialitat de les dades mèdiques i diagnòstiques, la confirmació mitjançant un informe mèdic d'un cas de coronavirus negatiu no permet en cap cas fer públiques altres dades mèdiques.

En qualsevol cas, les empreses hauran de donar per escrit a totes les persones treballadores aquelles instruccions relatives a les mesures individuals o col·lectives que s'adoptin.

A LES PERSONES TREBALLADORES

Mesures individuals

- Els treballadors i treballadores que presentin símptomes compatibles (febre, dificultat en respirar o tos, o aquells que determinin les autoritats sanitàries) amb la infecció pel coronavirus SARS-CoV-2 han de trucar al 061 i seguir les indicacions de l'autoritat sanitària.
- Cal tapar-se la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús o amb la cara interna del colze en el moment de tossir o esternudar i rentar-se les mans de seguida.
- És essencial reforçar les mesures habituals d'higiene, rentar-se freqüentment les mans amb sabó o bé desinfectar-les amb solucions hidroalcohòliques, especialment després del contacte directe amb persones.
- Es recomana evitar el contacte estret i mantenir distànciació social amb persones que mostrin signes d'afecció respiratòria, com ara tos o esternuts.
- Us de mascaretes:
 - Només es recomana l'ús de mascareta de protecció individual, o equip individual auto filtrant, en aquells casos que per sector d'activitat o per exposició directa s'hagi prescrit.
 - Només es recomana portar mascareta quirúrgica, és a dir, aquelles que eviten el contagi sobre l'entorn, a les persones malaltes o sospitoses de ser-ho.
 - No es recomana l'ús de mascareta a la resta de persones treballadores que no el tinguin prescrit.

Mesures especials per a aquelles persones treballadores que prestin serveis a entorns d'assistència medicosanitària, sociosanitària i residencial.

Algunes persones que prestin serveis d'atenció a entorns d'assistència medicosanitària, sociosanitària, i residencial (tals com serveis residencials assistits de gent gran, discapacitat i salut mental), tenen un risc superior al de la població general.

El concepte de persona treballadora que presta serveis a entorns d'assistència medicosanitària, sociosanitària i residencial correspon a tota activitat que implica que la persona hagi de dur a terme una intervenció directa o indirecta a un pacient que ha

estat diagnosticat d'infecció per coronavirus SARS-CoV-2 o que és sospitós de ser-ho i, en aquest sentit, inclou tant el personal sanitari com el personal no sanitari (d'atenció, personal de neteja, manteniment, etc).

En aquest sentit, aquelles empreses que presten serveis en aquests àmbits d'activitat han de tenir permanentment actualitzada la informació a efectes de coordinació de l'activitat preventiva.

Les recomanacions sobre les mesures de protecció de la salut d'aquests treballadors i treballadores amb risc derivat de la seva activitat laboral les trobareu en el procediment d'actuació davant de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 (Agència de Salut Pública de Catalunya):

http://salutpublica.gencat.cat/web/.content/minisite/aspcat/vigilancia_salut_publica/alertes_salut_publica/Nou-coronavirus-2019-nCoV/Procediment-actuacio-nCoV.pdf

En el cas del personal sanitari es recomana que els equips de protecció individual respiratòria siguin mascaretes autofiltrants de molt alta protecció, tal com es descriu en els documents següents:

[Equips de protecció individual \(EPI\) respiratòria per protegir el personal treballador contra l'exposició a agents biològics per via respiratòria](#)

[Guia d'actuació per a la prevenció de riscos laborals davant d'agents biològics perillosos altament transmissibles en centres sanitaris.](#)

En els procediments que generen aerosols s'han de reduir al mínim el nombre de persones presents en l'habitació i tots han de portar:

- Una mascareta d'alta eficàcia, preferiblement FFP3, i si no n'hi ha disponibilitat FFP2.
- Protecció ocular ajustada de muntura integral o protector facial complet.
- Guants.
- Bates impermeables de màniga llarga (si la bata no és impermeable i es preveu que es produeixin esquitxades de sang o altres fluids corporals, cal afegir un davantal de plàstic).

III. POSSIBLES ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DE LES RELACIONS LABORALS

Mesures organitzatives

Recomanació genèrica d'ús de les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC)

Es recomana preferentment, quan la situació preventiva així ho requereixi, prioritzar l'ús intensiu de les TIC a les empreses com a alternativa per la realització del treball, a les reunions presencials, desplaçaments i viatges. Les TIC propicien l'adaptació organitzativa substitueixen la ubicació física al centre de treball minimitzant el risc, per mitjà del treball remot utilitzant les eines bàsiques associades al lloc de treball com són el correu electrònic, el telèfon o la connexió remota a la pròpia estació de treball.

Teletreball o e-treball, i treball a distància (flexibilitat locativa)

D'acord amb l'apartat genèric anterior, es recomana, i preferentment quan la situació preventiva ho requereixi, vehicular mesures de flexibilitat, com ara el teletreball o e-treball, en els casos en què sigui possible i ho permeti l'activitat o sector, així com el treball a distància.

Si el teletreball o e-treball no està regulat al conveni d'aplicació, a l'empresa o al centre de treball, l'empresa i la representació legal de les persones treballadores o individualment, cas que no hi hagi representació legal o sindical, es recomana pactar o negociar la seva viabilitat amb caràcter temporal, així com la forma de prestació d'aquest treball i el proveïment dels mitjans necessaris per a portar-lo a terme. En qualsevol cas, l'empresa vetllarà per l'acompliment de les previsions de la Llei, especialment en matèria de riscos psicosocials i ergonomia.

Aquests efectes es poden prendre en consideració l'apartat específic en aquesta matèria de les [Recomanacions per a la negociació col·lectiva en matèria de gestió del temps de les persones treballadores](#), així com el contingut de [l'Acord Interprofessional de Catalunya 2018-2020](#) i [l'Acord Marc europeu sobre Teletreball](#).

[https://treball.gencat.cat/web/.content/13 - consell relacions laborals/documents/04 - _recursos/publicacions/arxius/recomanacionsnctemps.pdf](https://treball.gencat.cat/web/.content/13_-_consell_relacions_laborals/documents/04_-_recursos/publicacions/arxius/recomanacionsnctemps.pdf)

<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7702/1693384.pdf>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:c10131&from=ES>

Altres mesures

Es proposa l'adopció preferent i temporal de mesures de flexibilitat interna negociada entre l'empresa i la representació legal o sindical de les persones treballadores, en referència a possibles modificacions de la jornada en base als procediments pactats i/o legals per modificar-la, en funció de causes objectives que aconsellin la seva adaptació, en un context d'equilibri entre les necessitats empresarials i les necessitats de les persones treballadores i que possibilitin l'adaptació a les necessitats particulars de la situació.

Es proposen, quan existeixin raons justificades, per exemple, i sempre amb les premisses de l'acord, la temporalitat i l'equilibri, mesures com:

- ajustaments de la producció
- acordar borses horàries per tal de flexibilitzar i adaptar la situació a les necessitats productives
- possibles adaptacions del calendari laboral
- programació o reprogramació d'activitats formatives i/o informatives.
- redistribuir la jornada laboral, d'acord amb la regulació laboral i convencional
- establir sistemes de permisos que permetin l'ajustament de la càrrega de treball.
- establir regles de compensació pel període de reorganització del temps de treball

Aquests efectes es poden prendre en consideració l'apartat específic en aquesta matèria de les [Recomanacions per a la negociació col·lectiva en matèria de gestió del temps de les persones treballadores](#), així com el contingut de [l'Acord Interprofessional de Catalunya 2018-2020](#) i [l'Acord Marc europeu sobre Teletreball](#).

Tot i així, en el supòsit que, per què no hi ha altra opció a cap mesura alternativa, sigui necessari suspendre el contracte de treball, caldrà valorar la via més adequada al cas concret d'entre les que preveuen els articles 45 i 47 de l'Estatut dels Treballadors.

IV. CONSIDERACIONS SOBRE LA DETERMINACIÓ O NO DE CONTINGÈNCIA DAVANT L'EXPOSICIÓ D'UNA PERSONA TREBALLADORA A UN AGENT BIOLÒGIC QUE LI COMPORTA, UN PERÍODE D'ÀLLAMENT PREVENTIU.

Segons el criteri 2/2020 del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions (MISSM) emès el 26 de febrer de 2020 arran de l'exposició al coronavirus SARS-COV2,

qualsevol persona que estigui en un període d'aïllament preventiu davant el coronavirus SARS-COV ha de ser considerada en situació d'incapacitat temporal per contingència comuna.

Així doncs, davant l'exposició d'una persona treballadora a un agent biològic (al qual es reconeix la possibilitat de causar una malaltia infecciosa) i que requereix un aïllament preventiu, tant si està o no clínicament malalt, el servei sanitari corresponent podran considerar-la com una situació d'Incapacitat temporal (IT).

Davant l'obligació de confinament o aïllament, el teletreball pot ser una alternativa, d'acord amb la normativa laboral, a la Incapacitat Temporal i suspensió del contracte de treball. En concret, en aquells casos en què no hi ha una patologia incompatible amb el treball, o bé, quan l'aïllament no és incompatible amb la possibilitat efectiva de realitzar aquest per altres mitjans no presencials. En aquells casos en què s'opti per aquesta mesura s'acordarà la forma i condicions de prestació d'aquest tipus de treball anteriorment descrites.

En el cas que hi hagi hagut risc d'exposició a contagi en un àmbit laboral, es considera pertinent valorar si es tracta o no d'una incapacitat temporal per contingència professional, en funció de l'avaluació del risc del lloc de treball així com de la informació obtinguda de la investigació que realitzin.

Barcelona, 9 de març de 2020